

Z obsahu: Chytré sítě dokáží ušetřit Evropě 52 miliard EUR ročně | Odhad poptávky po ropě na příští rok se zvýšil | „Plynová dohoda“ mezi Ruskem a Polskem získala „unijní legitimitu“ | EU poskytne finanční pomoc Irsku

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

s blížící se zimou Vám přinášíme listopadové informace z Evropské agentury. I přesto, že konec roku je za dveřmi, energetika je stále diskutována na nejrůznějších konferencích a seminářích nejen na Evropské úrovni. Například 19. listopadu 2010 v Lisabonu zasedala energetická rada EU-USA, jejíž cílem bylo mimo jiné zvýšení vzájemné bezpečnosti nebo urychlení zavádění čistých a účinných energetických technologií. Mezinárodní energetická agentura apelovala na své členské země kvůli dodržování klimatických cílů, jinak by totiž hrozil dvojnásobný nárůst cen ropy. Zástupci nejvyšších společností implementujících projekty „smart grids“ došli k závěru, že chytré sítě dokáží ušetřit Evropě 52 miliard EUR ročně. Evropská unie se rozhodla uvolnit 146 milionů EUR na podporu energetické účinnosti. V rubrice „Energetika v Evropě a ve světě“ naleznete informace o novém akčním plánu pro energetickou účinnost, o nové strategii EU pro alternativní paliva, o spolupráci EU a Ruska na tvorbě evropské energetické strategie nebo o odhadu poptávky po ropě na příští rok. V rubrice FAQ odpovídáme na nejčastější otázky na téma „Priority Evropské komise v budování energetické infrastruktury“. V rubrice o právních předpisech Vás informujeme o návrhu Evropské komise na bezpečnostní normy pro nakládání s jaderným odpadem nebo o novém nařízení k zajištění bezpečnosti dodávek plynu. Pestrý koktejl témat Vám přinášíme v rubrice Evropských zajímavostí a zpráv, kde se dozvíte například, že vízová povinnost do EU pro občany Albánie a Bosny a Hercegoviny byla zrušena nebo že EU poskytne finanční pomoc Irsku. Jedním z nejdiskutovnějších Evropských témat je nyní nová strategie pro energetiku, jejíž přiblížení naleznete v rubrice „O čem se mluví“.

Doufám, že i tentokrát bude pro Vás náš měsíčník příjemným zpestřením a zachováte nám svou přízeň i do budoucna.

S pozdravem a přáním příjemného čtení

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Evropská agentura,

Duhová 2/1444, Praha, 140 53, eu@cez.cz

Zuzana Krejčířiková, manažerka pro evropskou agendu,
+420 211 042 509, zuzana.krejcirikova@cez.cz |

Jiří Horák, +420 211 042 510, jiri.horak03@cez.cz |

Lucie Horová, +420 211 042 704, lucie.horova@cez.cz |

Veronika Stejskalová, +420 211 042 445,

veronika.stejskalova@cez.cz |

Václav Lebeda, +420 211 042 580, vaclav.lebeda@cez.cz |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a bezplatně |
Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Evropská agentura neručí za správnost a úplnost informací. | Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise.

ENERGETICKÁ POLITIKA EU

Biopaliva: EU politika vede ke zvýšení emisí CO₂

Zasedání energetické rady EU–USA

IEA: Nebudou-li klimatické závazky dodrženy, ceny ropy budou růst

146 mil. EUR na podporu energetické účinnosti

První výzva iniciativy NER300

Chytré sítě dokáží ušetřit Evropě 52 miliard EUR ročně

BIOPALIVA: EU POLITIKA VEDE KE ZVÝŠENÍ EMISÍ CO₂

Nezávislá studie Institutu pro evropskou environmentální politiku (IEEP) upozorňuje na skutečnost, že pokud se Evropské unii podaří dosáhnout do roku 2020 desetiprocentního využití obnovitelných zdrojů v dopravě, pak splnění tohoto cíle povede díky využívání biopaliv nikoli ke snížení, ale naopak ke zvýšení emisí oxidu uhličitého.

Hlavním argumentem je skutečnost, že pro produkci požadovaného množství biopaliv je třeba přeměny přírodních lokalit (včetně pralesa a savan) na zemědělskou půdu určenou pro pěstování potřebných plodin. Původní lokality totiž zadržují v půdě i porostu oxid uhličitý, a právě zvýšená poptávka po biopalivech povede k nepřímé změně využití půdy v rozsahu odpovídajícímu téměř rozloze Irska.

Tento model je založen na datech z nedávno uveřejněné studie Evropské komise a jeho výstupy jsou alarmující – dosažení cíle EU povede k nárůstu o 80–167 % emisí CO₂ v porovnání se stavem, kdy by oněch 10% podílu spotřeby energie v dopravě bylo pokryto z konvenčních fosilních zdrojů.

Závěry studie pravděpodobně nepovedou ke

změně legislativy, mohly by však vést k výraznějšímu zohlednění efektů změn využití půdy. Evropská komise však výsledky této studie odmítla – v neprospěch závěrů argumentovala především dostatkem vlastní nevyužité zemědělské půdy i tím, že stávající směrnice neumožňuje využívat biopaliva z půdy, která byla pro jejich produkci násilně transformována.

Více viz: [↗](#)

ZASEDÁNÍ ENERGETICKÉ RADY EU–USA

Evropská unie i USA si uvědomují důležitost energetiky jako součásti transatlantického dialogu jedenadvacátého století, jelikož energetika má výrazný dopad na zahraniční, ekonomickou i rozvojovou politiku.

Proto obě strany již v červnu 2006 souhlasily během summitu EU-USA ve Vídni s prohloubením spolupráce v energetice, přičemž v listopadu 2009 zahájily spolupráci v rámci vzájemné Energetické rady na ministerské úrovni s cílem zvýšit vzájemnou bezpečnost, podpořit rozvoj světových trhů s energiemi, ale i koordinovat regulační režimy a projekty vědy

ENERGETICKÁ POLITIKA EU

Biopaliva: EU politika vede ke zvýšení emisí CO₂

Zasedání energetické rady EU–USA

IEA: Nebudou-li klimatické závazky dodrženy, ceny ropy budou růst

146 mil. EUR na podporu energetické účinnosti

První výzva iniciativy NER300

Chytré sítě dokáží ušetřit Evropě 52 miliard EUR ročně

a výzkumu tak, aby bylo co nejvíce urychleno zavádění čistých a účinných energetických technologií.

Energetická rada tak zasedala 19. listopadu, kdy se v Lisabonu setkali představitelé obou stran – za EU vysoká zmocněnkyně EU Catherine Ashton, ministryně energetiky předsedající Belgie Freya Van den Bossche a komisař pro energetiku Günther Oettinger, za USA se Rady účastnila ministryně zahraničních věcí Hillary Clinton a tajemník pro energetiku Daniel Poneman. Ti zhodnotili činnost Pracovní skupiny pro energetiku a ocenili pozitivní pokrok v realizaci Jižního koridoru, který byl posunut dál především červnovým podpisem dohody mezi Tureckem a Ázerbajdžánem, což umožnilo zahájit dojednávání kontraktů na zemní plyn z regionu Kaspického moře.

Rada očekává uzavření prvních kontraktů s konsorciem Shah Deniz II, přičemž po Turkmenistánu označila rovněž Írák jako další z perspektivních států regionu, schopných exportovat plyn do Evropské unie.

Více viz: [21](#)

IEA: NEBUDOU-LI KLIMATICKÉ ZÁVAZKY DODRŽENY, CENY ROPY BUDOU RŮST

Mezinárodní energetická agentura (IEA) apelovala na všechny vlády svých členských zemí, aby zodpovědně plnily svoje klimatické závazky – opak totiž velmi pravděpodobně povede až k dvojnásobnému nárůstu cen ropy.

Na základě závěrů summitu v Kodani IEA ve svém pravidelném výhledu, který zveřejnila 9. listopadu, očekává, že náklady na splnění klimatických cílů dosáhnou do roku 2035 výše jednoho biliónu USD; a vzhledem k nedostatku ambicí předpokládá po roce 2020 realizaci mnohem nákladnějších opatření. Dle základního scénáře, tj. když vlády ideálně dodrží svoje závazky, bude představovat celosvětový nárůst poptávky po energiích do roku 2035 celých 36 %, na kterých se budou podílet především země mimo OECD (z toho Čína více jak třetinou), což povede k výraznému nárůstu cen ropy. Tento nárůst by byl dle scénáře „nové politiky“ ještě výraznější a dosáhl až hodnoty 113 USD za barel, což představuje oproti 60 USD v roce 2009 téměř dvojnásobný

ENERGETICKÁ POLITIKA EU

Biopaliva: EU politika vede ke zvýšení emisí CO₂

Zasedání energetické rady EU–USA

IEA: Nebudou-li klimatické závazky dodrženy, ceny ropy budou růst

146 mil. EUR na podporu energetické účinnosti

První výzva iniciativy NER300

Chytré sítě dokáží ušetřit Evropě 52 miliard EUR ročně

nárůst. Dle výhledu IEA dojde do roku 2035 v globálním energetickém mixu k určitým změnám; i tak ale ropa zůstane nejdůležitější energetickou komoditou, následována uhlím, zemním plynem, obnovitelnými zdroji energie a jadernou energií.

Více viz: [21](#) a [22](#)

146 MIL. EUR NA PODPORU ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI

Evropský parlament posvětil 11. listopadu po dohodě s členskými státy vznik nového fondu, do kterého EU nasměřuje nevyužité prostředky z Evropského energetického programu pro hospodářské oživení (EEPR).

Unie tak k 1. 1. 2011 uvolní 146,34 milionů EUR k podpoře projektů v oblasti úspory energií, zvyšování energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie. Z nového fondu, do kterého kromě EU vloží prostředky Evropská investiční banka a soukromé bankovní ústavy, by do 31. března 2014 měl být využit příspěvek Unie, ze kterého bude možno financovat projekty v oblastech renovace veřejných a soukromých budov za účelem zvýšení energetické účinnosti nebo jejich úprava na objekty využívající obnovitelné zdroje energie, investice

do kombinované výroby tepla a elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a do sítí dálkového vytápění či chlazení a jejich napojení do elektrických rozvodných sítí, rozvoj čisté veřejné dopravy podporující využívání vozidel na elektrický a vodíkový pohon, rekonstrukce místní infrastruktury, včetně vybudování účinného veřejného osvětlení, řešení v oblasti uchovávání elektrické energie, inteligentní metody měření a inteligentní sítě. Primárním beneficentem fondu by měly být místní a regionální orgány, které budou moci finančních prostředků využít ve formě půjček, poskytování záruk nebo jiných finančních produktů. Až 15 % ze 146 milionů EUR vložených do fondu EU bude moci být využito na technickou pomoc při přípravě projektů. Klíčovým kritériem při výběru projektů bude jejich ekonomická životaschopnost.

Více viz: [21](#)

PRVNÍ VÝZVA INICIATIVY NER300

Evropská komise vyhlásila 9. listopadu první výzvu iniciativy NER300 na financování demonstračních projektů nízkouhlíkových technologií a obnovitelných zdrojů energie.

Iniciativa má být financována z prodeje 300 milionů emisních povolenek, který byly v rámci

evropského obchodování EU ETS uvolněny z rezervy pro nové účastníky trhu (NER=New Entrants Reserve).

Při ceně povolenky za 20 EUR by iniciativa měla hodnotu 6 miliard EUR. Finanční prostředky budou určeny pro demonstrační projekty zaměřené na zachycování a ukládání uhlíku (nejméně osm CCS projektů) a inovativní technologie pro obnovitelné zdroje energie (nejméně 34 projektů), přičemž v každém členském státě bude financován nejméně jeden a nejvýše tři projekty.

Na realizaci programu spolupracuje Evropská investiční banka (EIB), jejímž úkolem je mj. prodej 300 milionů povolenek, správa a vyplacení výnosů z prodeje. EIB také shromáždí žádosti podávané prostřednictvím členských států sedmadvacítky a rozhodne o jejich (ne) doporučení Komisi ke schválení.

Výrobní a provozní náklady projektů budou z iniciativy NER300 financovány až do výše 50 %. Prostředky z NER300 lze přitom kombinovat s financováním ze strukturálních fondů či Evropského energetického programu pro hospodářské oživení (EEPR).

Na předložení žádostí v rámci první výzvy mají podniky, respektive členské státy, tři měsíce.

Více viz: [21](#) a [22](#)

ENERGETICKÁ POLITIKA EU

Biopaliva: EU politika vede ke zvýšení emisí CO₂

Zasedání energetické rady EU–USA

IEA: Nebudou-li klimatické závazky dodrženy, ceny ropy budou růst

146 mil. EUR na podporu energetické účinnosti

První výzva iniciativy NER300

Chytré sítě dokáží ušetřit Evropě 52 miliard EUR ročně

CHYTRÉ SÍTĚ DOKÁŽÍ UŠETŘIT EVROPĚ 52 MILIARD EUR ROČNĚ

Alespoň k tomuto závěru došli zástupci nejvyspělejších společností implementujících projekty „smart grids“, kteří se spojili do koalice „Smart Energy Demand“ s cílem zajistit vedoucí technologické postavení Evropy.

Do koalice patří italský ENEL, francouzský EDF, a dále pak technologické společnosti Landis & Gyr a eMeter a think-tank VaasaETT. Potenciál úspor je založen na redukci ztrát vznikajících při distribuci elektřiny prostřednictvím automatizace a spolupráce se spotřebiteli, jejichž spotřeba se po nainstalování chytrého měřidla stává lépe předpověditelnou a variabilnější. Spotřebitelům nabídne koncept zavedení nových časových tarifů a bude je informovat o jejich spotřebě elektřiny v reálném čase.

Chytré sítě umožní rovněž snížit voltáž sítě – tyto výstupy by po započítání nákladů nezbytných na instalaci chytrých měřidel a software mohly vést k čistému profitu ve výši 31 miliard EUR ročně. To potvrzuje i pilotní studie z USA, která předpokládá po zavedení chytrých měřidel průměrnou úsporu domácnosti ve výši 37 USD měsíčně. Dle zástupců koalice je nyní třeba klást vedle technologické stránky konceptu rovněž důraz na stranu poptávky, zejména na programy vedoucí ke snížení spotřeby energií.

Chytré sítě jsou tak díky velkému potenciálu snížit spotřebu elektřiny účinným nástrojem v rámci boje proti klimatickým změnám.

Více viz: [1](#) a [2](#)

ENERGETIKA V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

Novela Akčního plánu pro energetickou účinnost nebude uveřejněna dříve než v únoru 2011

Komisař pro energetiku Günther Oettinger přizval Rusko ke spolupráci na tvorbě evropské energetické strategie

Evropská unie chce vypracovat novou strategii pro alternativní paliva

Odhad poptávky po ropě na příští rok se zvýšil

NOVELA AKČNÍHO PLÁNU PRO ENERGETICKOU ÚČINNOST NEBUDE UVEŘEJNĚNA DŘÍVE NEŽ V ÚNORU 2011

Evropská komise považuje obsah Akčního plánu pro energetickou účinnost za důležitější než jeho brzké uveřejnění.

To je pravděpodobně důvodem, proč se podle zpráv z EK, které přinesl server EurActiv, počítá s jeho uveřejněním nejdříve v únoru 2011. Podle stručného dokumentu popisujícího obsah návrhu, který měl EurActiv k dispozici, bude nová strategie obsahovat pouze hrubý rámec priorit a nikoli přímo seznam konkrétních opatření.

Novela akčního plánu by spíše měla podpořit politický význam energetických úspor. Priority plánu se týkají pěti hlavních odvětví: budovy, doprava, průmysl, energetika a veřejné zakázky. V návrzích, které jsou ve zmíněném dvoustránkovém dokumentu obsaženy, figuruje zavedení tzv. bílých certifikátů, které mají donutit energetické firmy, aby napomáhaly svým zákazníkům s úsporou energie.

Pokud jde o veřejné zakázky, v návrhu se objevuje myšlenka, že by se energetická úspornost

stala jedním z hodnotících kritérií při jejich zadávání.

Více viz: [↗](#)

KOMISAŘ PRO ENERGETIKU GÜNTHER OETTINGER PŘIZVAL RUSKO KE SPOLUPRÁCI NA TVORBĚ EVROPSKÉ ENERGETICKÉ STRATEGIE

Dne 2. listopadu se evropský komisař pro energetiku Günther Oettinger sešel s ruským viceprezidentem Igorem Sechinem a šéfem energetické společnosti Gazprom Alexejem Millerem.

V rámci jednání údajně přizval Oettinger ruskou stranu ke spolupráci na tvorbě dlouhodobé energetické strategie EU. Později byl tento návrh vysvětlován mluvčím komisaře poněkud méně jednoznačně – nešlo prý o žádnou nabídku na formální zapojení Rusů do tvorby této strategie, ale vyjádření připravenosti EU vést s Ruskem diskusi o těchto záležitostech. EU vede s Ruskem od roku 2000 tzv. Energetický dialog, od něhož si slibuje formalizování vzájemných energetických vztahů. Ruská média po schůzce uvedla, že vicepremiér Sechin na ní mj. požadoval, aby EU přikla projektům

North Stream a South Stream status „strategických projektů“. Rusové tvrdí, že chápou zájem EU na větší diverzifikaci dodavatelů a rozvoji obnovitelných zdrojů, pro ně samotné jsou

ENERGETIKA V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

Novela Akčního plánu pro energetickou účinnost nebude uveřejněna dříve než v únoru 2011

Komisař pro energetiku Günther Oettinger přizval Rusko ke spolupráci na tvorbě evropské energetické strategie

Evropská unie chce vypracovat novou strategii pro alternativní paliva

Odhad poptávky po ropě na příští rok se zvýšil

ovšem prioritou projekty ekonomicky výhodné. Během jednání také komisař Oettinger vyjádřil spokojenost Evropské unie s novou rusko-polskou dohodou o plynu.

Více viz: [21](#)

EVROPSKÁ UNIE CHCE VYPRACOVAT NOVOU STRATEGII PRO ALTERNATIVNÍ PALIVA

Nejen zvyšující se množství emisí skleníkových plynů, ale také vysoká závislost na ropě, vede k úvahám, jak tento zdroj nahradit.

Ke snížení objemu emisí CO₂ mohou přispět i alternativní paliva. Jejich využití chce podpořit Komise v Bílé knize pro dopravu, která by měla být zveřejněna v prosinci tohoto roku. Nová zpráva Evropské expertní skupiny k budoucnosti pohonných hmot hledá způsoby, jak nahradit ropu v sektoru dopravy. Dlouhodobá strategie pro alternativní paliva by se podle návrhu měla soustředit nejprve na energetickou účinnost u koncového spotřebitele, na zavedení standardů palivové účinnosti a vytvoření standardů pro elektromobily. Další prioritou je zajistit, aby tekutá biopaliva byla plně kompatibilní. Díky tomu by je bylo možné

míchat s benzínem nebo naftou v libovolném poměru. Obecně nejslibnější alternativou je využití elektřiny z baterií, vodíkových palivových článků a biopaliv. Záložní alternativou je zemní plyn a biometan. Při porovnání náročnosti rozdílných zdrojů z hlediska infrastruktury lze nejlépe hodnotit biopaliva, případně doplňková paliva (přísady do současně používaných motorových paliv), která by bylo možné distribuovat i prostřednictvím současné infrastruktury při určitých úpravách, zatímco pro ostatní druhy paliv by bylo nutné vybudovat novou zvláštní infrastrukturu.

Více viz: [21](#)

ODHAD POPTÁVKY PO ROPĚ NA PŘÍŠTÍ ROK SE ZVÝŠIL

Dne 11. listopadu uvedla Organizace zemí vyvážejících ropu (OPEC), že světová poptávka po ropě se v příštím roce zvýší o 310 tisíc barelů za den na 86,95 milionů barelů denně. Ve své zprávě dále uvedla, že zásoby ropy a ropných produktů jsou stále bohaté a tato situace se zřejmě nezmění.

OPEC celkově produkuje více než třetinu dodávek ropy na světový trh. Cena ropy se

v poslední době pozvolna zvyšuje, a proto se limity těžby pro členské země kartelu zatím nezměnily. Kartel si dobře uvědomuje, že rychlý růst cen by uškodil ekonomice, která se teprve vzpamatovává z recese a je pravděpodobné, že během příštího roku se tempo hospodářského růstu sníží.

OPEC vznikl v roce 1960 a v současné době má 12 členů. Kvótami se ale řídí pouze 11 z nich, protože na Irák se kvóty zatím nevztahují. Země totiž teprve obnovuje ekonomiku zničenou po invazi spojeneckých vojsk v roce 2003. Když se započte i produkce Iráku, celý OPEC těží více než 29 milionů barelů ropy denně.

Více viz: [21](#)

EVROPSKÉ ZPRÁVY A ZAJÍMAVOSTI

**Summit EU: zpřísnění
rozpočtových pravidel
a změny Lisabonské
smlouvy**

**Zrušení vízové povinnosti
do EU pro občany Albánie
a Bosny a Hercegoviny**

**„Plynová dohoda“ mezi
Ruskem a Polskem
získala „unijní legitimitu“**

**EU poskytne finanční
pomoc Irsku**

SUMMIT EU: ZPŘÍSNĚNÍ ROZPOČTOVÝCH PRAVIDEL A ZMĚNY LISABONSKÉ SMLOUVY

**Vrcholné setkání hlav států a šéfů vlád
sedmadvacátky v posledních říjnových
dnech se neslo v duchu diskusí o možných
změnách Lisabonské smlouvy a zpřísnění
rozpočtových pravidel.**

Lídři sedmadvacátky se shodli, že prozkoumají možnost cílených omezených změn Lisabonské smlouvy, které by EU umožnili dát vzniknout trvalému mechanismu pro pomoc členským státům, které se ocitnou ve finanční tísní. Tzv. „ochranný val“, který vznikl jako

reakce na řeckou krizi a z obavy z možného opakování krizové situace v jiných zemích, má totiž pouze dočasnou platnost do konce roku 2013. Zejména Německo se v této souvislosti obává, že by případná změna stávajícího mechanismu na mechanismus stálý mohla narazit na negativní názor německého ústavního soudu na základě čl. 125 smlouvy, který zakazuje pomoc členského státu druhému. Případné změny Lisabonské smlouvy by se podle evropských lídrů tohoto článku neměly dotknout. Někteří, např. lucemburský premiér Jean-Claude Juncker, proto doporučují pozměnit čl. 122, který připouští pomoc členskému státu, který se ocitl v potížích v souvislosti s dodávkami energií nebo přírodní katastrofou. Případné změny Lisabonské smlouvy budou dále diskutovány na prosincovém summitu EU. Cílem je jejich přijetí do poloviny roku 2013. Summit se také soustředil na zpřísnění rozpočtových pravidel a případné sankce za jejich porušení pro členy eurozóny. Státy, jejichž deficit překročí 3 % HDP, budou sankcionovány pokutou ve výši 0,2 % HDP. Přísnější sankce by se také měly vztahovat na státy, které neplní kritérium výše dluhu do 60 % HDP. Francie s Německem neuspěly s návrhem na odebrání hlasovacích práv v Radě hřešícím členským státům.

Více viz: [1](#) a [2](#)

ZRUŠENÍ VÍZOVÉ POVINNOSTI DO EU PRO OBČANY ALBÁNIE A BOSNY A HERCEGOVINY

**EU zrušila 8. listopadu vízovou povinnost pro
Albánii a Bosnu a Hercegovinu.**

Liberalizace víz je však ze strany Unie spojena s posílením kontrolních mechanismů, které mají mj. zabránit raketovému růstu žádostí o azyl, jak tomu bylo po zrušení víz pro občany Srbska, Makedonie a Černé hory v prosinci 2009. Možnost cestovat do zemí schengenského prostoru bez žádosti o víza se také bude týkat pouze těch občanů Albánie a Bosny, kteří vlastní biometrický cestovní pas. Rozhodnutí ministrů sedmadvacátky předcházela změna postoje Francie, která větší otevření hranic občanům balkánských zemí kritizovala zejména kvůli obavám o zajištění vnitřní bezpečnosti unie. Své stanovisko změnila poté, co uznala, že Bosna i Albánie splňují všechna kritéria pro zrušení vízové povinnosti. Ministři se dohodli na kontrolním mechanismu, který bude spočívat v monitoringu Evropské komise, zda liberalizace víz probíhá hladce a obě země nadále plní stanovené podmínky. Pokud by mělo docházet k jejich porušení, bude mít Komise

EVROPSKÉ ZPRÁVY A ZAJÍMAVOSTI

**Summit EU: zpřísnění
rozpočtových pravidel
a změny Lisabonské
smlouvy**

**Zrušení vízové povinnosti
do EU pro občany Albánie
a Bosny a Hercegoviny**

**„Plynová dohoda“ mezi
Ruskem a Polskem
získala „unijní legitimitu“**

**EU poskytne finanční
pomoc Irsku**

pravomoc vízovou povinnost opět obnovit, a to jak v případě Bosny a Albánie, tak Srbska, České Hory a Makedonie.

Více viz: [21](#)

„PLYNOVÁ DOHODA“ MEZI RUSKEM A POLSKEM ZÍSKALA „UNIJNÍ LEGITIMITU“

Nová dohoda mezi Polskem a Ruskou federací o dodávkách zemního plynu do roku 2022 plynovodem Jamal má dle komisaře pro energetiku Güntera Oettingera „legitimitu EU“.

Uzavření dohody, která umožní Gazpromu dodávat polské společnosti PGNiG až 10,2 miliard kubíků plynu ročně (oproti stávajícím 7,45 miliardám), bylo pozdrženo kvůli obavám Bruselu, že její návrh neodpovídá legislativě vnitřního trhu.

Největším problémem byla tzv. „teritoriální klauzule“ zakazující polské společnosti prodávat přebytky zemního plynu, které nevyužije, do třetích zemí. Dle nové dohody by měl být tranzit zemního plynu přes Polsko garantován do roku 2019, s možností prodloužení dohody do roku 2045. Dohoda také umožní PGNiG kupovat zemní plyn se slevou, pokud jej nakoupí více, než bylo dohodnuto. Polský dodavatel

plynu uvádí, že by mu plné využití slevy nabídnuté Gazpromem mohlo ušetřit až 250 milionů dolarů do konce roku 2014. Tranzitní poplatky mají být určeny společností EuRoPol Gaz, v níž má shodně 48% podíl Gazprom i PGNiG. Technickým provozovatelem plynovodu na polském území bude polská společnost Gaz-System, přičemž by mělo být umožněno dalším provozovatelům mít k síti přístup.

Kritici dohody upozorňují na to, že přes pozitivní vložení se Komise do jejího vyjednání a zrušení teritoriální klauzule nemusí být pro prodej třetím zemím po většinu času plynu dostatek. Nová smlouva, uzavřená paralelně s diskusemi o možné polské účasti při výstavbě nové jaderné elektrárny v Kaliningradu, jde také proti Polskem deklarovanému záměru snížit svou závislost na ruských zdrojích energie.

Více viz: [21](#)

EU POSKYTNE FINANČNÍ POMOC IRSKU

Ministři financí zemí Evropské unie se dohodli, že poskytnou Irsku finanční pomoc, o kterou země zažádala.

Irsko by mohlo prostřednictvím půjčky získat 80–90 miliard EUR, jejíž uvolnění bude prav-

děpodobně podmíněno přijetím čtyřletého úsporného vládního programu.

Po dlouhém rozmýšlení Irsko v neděli 21. září oficiálně požádalo o poskytnutí finanční pomoci. „Evropští představitelé naší žádosti vyhověli,“ uvedl irský premiér Brian Cowen. Dohoda by podle něj měla být uzavřena během několika příštích týdnů. Ministři financí doufají, že se jim prostřednictvím záchranného balíčku podaří trhy přesvědčit, že přelítí dluhových problémů do dalších zemí, jmenovitě Španělska a Portugalska, nehrozí. Irsko se kvůli žádosti o finanční asistenci ze strany EU a MMF ocitlo v politické krizi.

Premiér Brian Cowen se sice ocitl pod tlakem, aby na post předsedy vlády rezignoval, ale dokud parlamentem neprojde osekáný rozpočet, na jehož přijetí je mezinárodní půjčka vázána, nemá rezignaci v úmyslu.

Vládní koalice premiéra Briana Cowena se díky finanční injekci dostala do ohrožení a zemi možná hrozí předčasné volby. Aby Dublin dosáhl na slibovanou finanční pomoc, musí začít pořádně šetřit. Úspory mají být tak vysoké, aby Irsko během čtyř let uspořilo 15 miliard EUR.

Více viz: [21](#)

Komise představila nové pokyny pro výstavbu větrných elektráren na územích spadajících pod Naturu 2000

Nové nařízení k zajištění bezpečnosti dodávek plynu

Jaderný odpad: Komise navrhuje bezpečnostní normy pro nakládání s jaderným odpadem

Evropští spotřebitelé nevyužívají možnosti trhu s elektřinou – komise chystá opatření

KOMISE PŘEDSTAVILA NOVÉ POKYNY PRO VÝSTAVBU VĚTRNÝCH ELEKTRÁREN NA ÚZEMÍCH SPADAJÍCÍCH POD NATURU 2000

Evropská komise dne 29. října zveřejnila pokyny pro rozvoj větrné energetiky, jejichž cílem je vyhnout se rozporu s projektem soustavy chráněných území Natura 2000.

Jedním z dílčích cílů je zamezit stavbám v místech, kde by nevhodně situované větrné elektrárny negativně ovlivňovaly ohrožené organismy nebo ekosystém. Evropská komise se tímto snaží nalézt průsečík mezi dvěma důležitými politikami – získávání čisté energie

a zachování přírodní rozmanitosti. Zveřejnění nových pokynů neznamena automatický zákaz výstavby větrných farem na území spadajících pod Naturu, ale přísné posouzení každé nové stavby v dotyčném území.

Viz: [📄](#)

PRÁVNÍ PŘEDPISY A DOKUMENTY EU

Komise představila nové pokyny pro výstavbu větrných elektráren na územích spadajících pod Naturu 2000

Nové nařízení k zajištění bezpečnosti dodávek plynu

Jaderný odpad: Komise navrhuje bezpečnostní normy pro nakládání s jaderným odpadem

Evropští spotřebitelé nevyužívají možnosti trhu s elektřinou – komise chystá opatření

NOVÉ NAŘÍZENÍ K ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI DODÁVEK PLYNU

V Úředním věstníku EU bylo dne 12. listopadu zveřejněno nově schválené Nařízení č. 994/2010 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu a o zrušení Směrnice Rady 2004/67/ES, v platnost vstoupí dne 2. prosince tohoto roku.

Jedná se o reakci evropské legislativy na rusko-ukrajinské spory o dodávkách zemního plynu, které vypukly v lednu roku 2009 a předešlým na problémy, které tahanice o dodávky způsobily evropským odběratelům.

Nová legislativa si klade za cíl zejména posílit prevenci podobných situací a případné krizové mechanismy, pokud se vzniku krize nepodaří zabránit. Nařízení obsahuje nová opatření, jako jsou zejména identifikace rizik bezpečnosti dodávek plynu, vytvoření preventivních akčních plánů nebo zajištění dodávek zemního plynu pro evropské domácnosti po dobu minimálně 30 dní.

Zároveň s tímto Nařízením započala realizace konkrétních projektů, které mohou významně zlepšit flexibilitu a bezpečnost dodávek plynu a vylepšit propojení členských států EU. Evropský energetický program obnovy

(EERP) podpořil výstavbu 31 projektů infrastruktury částkou 1,39 miliard euro.

Viz: [↗](#)

JADERNÝ ODPAD: KOMISE NAVRHUJE BEZPEČNOSTNÍ NORMY PRO NAKLÁDÁNÍ S JADERNÝM ODPADEM

Evropská komise představila dne 3. listopadu důležité návrhy bezpečnostních norem pro nakládání s použitým jaderným materiálem.

Tím nejsou pouze odpadní produkty z jaderných elektráren, ale rovněž z lékařství nebo výzkumu. Členské státy podle Směrnice musí do čtyř let vypracovat a předložit vnitrostátní programy s využitím nejprísnejších bezpečnostních norem, které právně vymezí nakládání s vyhořelým palivem a zajistit dostatečnou informovanost veřejnosti.

Na výstavbě a dalším využívání konečných úložišť se může podílet i více států, úložiště se však bude muset nalézat na území Evropské unie. Bezpečnostní normy, které vypracuje Mezinárodní agentura pro atomovou energii (MAAE), se stanou právně závaznými a dohlížet na jejich plnění bude nezávislý kontrolní orgán.

Viz: [↗](#) nebo [↗](#)

EVROPŠTÍ SPOTŘEBITELÉ NEVYUŽÍVAJÍ MOŽNOSTI TRHU S ELEKTŘINOU – KOMISE CHYSTÁ OPATŘENÍ

Evropská komise dne 15. listopadu zveřejnila výsledky studie, zaměřené na možnosti spotřebitelů využít nejvýhodnější tarify na evropském trhu s elektřinou.

Podle průzkumu by mohli evropští zákazníci volbou výhodnějšího tarifu dohromady ušetřit až 13 miliard euro, výzkumníci by našli levnější tarif pro šest zákazníků z deseti, přičemž v průměru by jeden evropský odběratel elektřiny dokázal za rok ušetřit až 100 euro. Průzkum dále zjistil nízkou angažovanost a informovanost spotřebitelů ohledně výběru vhodného dodavatele elektřiny. Pouze 32 % zákazníků porovnává nabídky různých dodavatelů, naopak téměř polovina (47 %) netuší, kolik elektrického proudu jejich domácnost ročně spotřebuje. Evropská komise v reakci na tuto studii chystá několik kroků k tomu, aby evropským zákazníkům zpřehlednila a zjednodušila možnost výběru nejvýhodnějšího dodavatele elektrického proudu. Napomoci by mělo mimo jiné zjednodušené vyřizování reklamací nebo vylepšené účtenky.

Viz: [↗](#)

Evropská komise přichází
s novou strategií
pro energetiku

EVROPSKÁ KOMISE PŘICHÁZÍ S NOVOU STRATEGIÍ PRO ENERGETIKU

Evropská komise představila 10. listopadu dlouho očekávanou strategii Energy 2020, která nastínila směr, kterým se bude ubírat tvorba energetické politiky na evropské úrovni.

Tato strategie není zatím legislativním aktem, jedná se o Sdělení Komise, které se v následné právní normy bude přetvářet. Evropská komise si na tento proces a přípravu vyčlenila 18 měsíců. Jaká hlavní energetická témata a cíle tedy strategie vytyčila? Strategie se soustředí na pět hlavních priorit – úsporu energie, celoevropský integrovaný energetický trh s odpovídající infrastrukturou, zajištění dostupné, bezpečné, a cenově dostupné energie díky aktivnímu přispění spotřebitelů, posílení pozice Evropy jako lídra v oblasti energetických technologií a inovací a koordinaci energetiky směrem ke třetím zemím.

V oblasti úspor energie je jedná především o využití úsporného potenciálu u odvětví dopravy a staveb. Vzhledem k tomu, že investice do úsporných opatření často naráží na finanční omezení, předsevzala si Komise, že navrhne do poloviny příštího roku investiční pobídky a inovativní finanční nástroje. Je nutno také posílit konkurenceschopnost průmyslu skrze zvýšení jeho energetické účinnosti a zlepšit i účinnost v energetických dodávkách.

Komise si vytyčila rok 2015 jako lhůtu pro vytvoření celoevropského integrovaného energetického trhu, včetně zajištění dostatečné infrastruktury. Odhaduje, že v dalších deseti letech bude nutno zafinancovat celkem 1 bilion EUR do energetické infrastruktury. Vzhledem k tomu, že právě výstavba nových sítí často naráží na zdoluhavé administrativní obtíže, chce Komise pro hlavní strategické

projekty celoevropského významu zjednodušené a zkrácené stavební řízení a zároveň jedno kontaktní místo pro vyřizování veškerých žádostí o povolení nezbytných k realizaci projektu.

A jak zajistit bezpečnou, přístupnou a cenově dostupnou energii? Komise si myslí, že skrze větší zapojení samotných spotřebitelů v souladu se třetím liberalizačním balíčkem a ke spotřebitelům přátelštější energetické politice. Komise navrhuje opatření umožňující srovnávat ceny, měnit dodavatele a provádět vyúčtování jasným a transparentním způsobem.

Na poli vědy a výzkumu a energetických inovací a technologií chce EU opět hrát hlavní úlohu, protože je tato oblast klíčová pro její budoucí konkurenceschopnost. Implementace SET plánu, spuštění 4 velkých celoevropských projektů a zajištění dlouhodobé technologické konkurenceschopnosti skrze výzkumnou iniciativu pro nízkouhlíkové technologie v objemu 1 mld. EUR – to budou hlavní stavební kameny v této oblasti.

Evropská komise vnímá nutnost koordinace všech členských zemí EU v oblasti energetiky a jednotného vystupování vůči třetím zemím. Komise chce nadále rozšiřovat Energetické společenství a sjednocovat tak energetické trhy a regulační rámce s našimi sousedy. Komise chce také posílit spolupráci s Afrikou, především jako součást podpory globální role EU v budoucnosti nízkouhlíkové energetiky.

Viz:

KALENDÁŘ UDÁLOSTÍ

Události z energetiky

25. ŘÍJNA oznámila dánská ministryně energetiky a klimatu Lykke Friisová, že vláda je připravena postupně nahradit uhlí spalované v tepelných elektrárnách biomasou, a to ve všech hlavních dánských sídlech. Problémem ovšem zůstává vysoká cena domácí biomasy. [↗](#)

3. LISTOPADU zemřel ve věku 72 let bývalý ruský premiér a zakladatel ruského energetického gigantu Gazprom Viktor Černomyrdin. V letech 1985–89 zastával post sovětského ministra plynářského průmyslu. [↗](#)

8. LISTOPADU do Litvy dorazila expertní skupina z Mezinárodní agentury pro atomovou energii, která má za úkol ohodnotit vhodná potenciální místa pro plánovanou jadernou elektrárnu Visaginas. Litva hodlá atomovou elektrárnu vystavět v letech 2018–2020. [↗](#)

18. LISTOPADU oznámila Toyota plán představit do konce roku 2012 jedenáct nových nebo upravených modelů automobilů s hybridním pohonem. Největší světový výrobce automobilů tak reaguje na zvyšující se světovou poptávku po ekologických automobilech. [↗](#)

29. LISTOPADU začíná v mexickém Cancúnu konference OSN o změnách klimatu, pokračování loňské konference kodaňské; potrvá do 10. prosince. [↗](#)

9.–12. PROSINCE se v tureckém Istanbulu uskuteční veletrh s názvem Renex 2010. Hlavními tématy akce jsou čistá energie, energetická účinnost a izolační materiály. [↗](#)

15.–18. PROSINCE proběhne v Bombaji akce nazvaná Energy India 2010. Prudce se rozvíjející indický trh zde bude prezentovat své pokroky v oblasti energie z obnovitelných zdrojů nebo energetické účinnosti. [↗](#)

PRIORITY EVROPSKÉ KOMISE V BUDOVÁNÍ ENERGETICKÉ INFRASTRUKTURY

17. listopadu zveřejnila Evropská komise svoji představu o prioritních projektech energetické infrastruktury pro příštích dvacet let. Projekty zařazené do tohoto okruhu budou na úrovni EU podporovány jak z hlediska povolovacích procesů, tak z hlediska financování investic. V Často kladených otázkách se s využitím publikovaného textu EK věnujeme nejdůležitějším okolnostem, které jsou s podporou infrastruktury spojeny.

Čím Evropská komise zdůvodňuje potřebu nových energetických sítí?

EK se opírá např. o nutnost umožnit přístup energie z nových větrných a solárních elektráren do přenosových soustav vzhledem k závazku zvýšit podíl obnovitelných zdrojů na celkové spotřebě na 20 % do roku 2020. Podobně je vzhledem k závazku uspořit 20 % energie do roku 2020 zapotřebí uvést do života soustavy využívající inteligentních řešení v rámci tzv. „smart grids“. V případě plynárenské infrastruktury je pak cílem zlepšit schopnost čelit takovým krizím v dodávkách plynu, jako byl např. rusko-ukrajinský spor o plyn na počátku loňského roku. Obecně Komise argumentuje také nezbytností vybudovat takové přeshraniční propojení

energetických soustav členských států, které umožní odběratelům fakticky využít výhod liberalizovaného trhu.

Proč by měla být Evropská unie právě nyní aktivnější v podpoře budování nové infrastruktury?

Důvody jsou podle EK jednoznačné: investice potřebné k dosažení uvedených cílů roku 2020 se nejspíše nepodaří včas provést, a to zejména z důvodu příliš složitých a tedy dlouho trvajících povolovacích řízení a dále protože ne všechny tyto investice jsou samy o sobě komerčně životaschopné.

Co přináší představa EK o infrastrukturních prioritách nového?

Komise publikovala přehled omezeného počtu prioritních energetických koridorů. Na základě tohoto přehledu bude do roku 2012 vypracován seznam konkrétních prioritních projektů „evropského zájmu“, které by se měly těšit jak administrativní (např. stanovení limitních termínů pro udělení povolení k výstavbě při respektu k environmentálním požadavkům a účasti veřejnosti na tomto procesu), tak finanční podpoře.

O které koridory se jedná?

V případě elektrické energie jde o 4 oblasti: pobřeží Severního moře a propojení severní a střední Evropy; interkonektory v jihozápadní Evropě (mj. mezi Francií a Španělskem); propojení ve střední a jihovýchodní Evropě

Priority Evropské komise
v budování energetické
infrastruktury

(s celkovým posílením regionálních sítí) a konečně integrace energetik baltského prostoru s evropským trhem.

V případě plynu jsou prioritní koridory tři: tzv. „jižní“ koridor, jehož účelem je přivádět plyn z kaspické oblasti přímou cestou do Evropy a tak napomáhat diverzifikaci zdrojů; propojení baltské oblasti se střední a jihovýchodní Evropou; a severo-jihní koridor v západní Evropě, jehož smyslem je odstranit „úzká hrdla“ ve vnitřním propojení v tomto prostoru.

Kolik peněz je na tyto akce potřeba a kdo je bude platit?

Komise pracuje s předpokladem 200 mld. eur do roku 2020. Zhruba polovinu z tohoto objemu by měl zajistit trh sám, druhou polovinu je zapotřebí investovat z veřejných zdrojů, použitých zejména v oblasti administrativní přípravy projektů a iniciace dalších soukromých investic. Konkrétní finanční nástroje chce Komise představit v červnu příštího roku v rámci nové

finanční perspektivy EU od roku 2013. Podle EK nelze očekávat, že by soukromý sektor sám zvládl investice v potřebném objemu, mj. z toho důvodu, že některé projekty nejsou čistě komerčně životaschopné (např. z důvodu malé velikosti některých dotčených trhů). Zároveň – jak je vidět třeba na příkladu oblasti pobřeží Severního moře – nestačí investice plánovat a provádět pouze na vnitrostátní úrovni a je nutná součinnost více úrovní včetně nadnárodní (EU).